

Bevilling for to Aar. Jeg skjønner ikke rettere, end at jeg maa tilraade at stemme for Lovforslaget, som det foreligger, i den Ord, at man ved vil afhjælpe et Savn, som nu søles, og, da Tillæget i en Arrække har været givet, vilde blive sølt i endnu højere Grad, dersom man ubatte Sagen for at strande paa de Forhandlinger og Underfølgelser, hvortil man kunde være tilbøjelig.

Berg: Ja, nu have vi jo hørt et Foredragovre fra Binduet for Lovforslagets uforandrede Vedtagelse, og naar Regjeringen og de vedkommende Medlemmer ere enige, saa kan Mindretallet jo ikke gjøre Stort ved den Sag. Jeg vil imidlertid sige, at jeg stemmer ikke for Bevillingens Udtræning til to Aar, og det ærede Medlem forekom mig meget nat med Hensyn til dette Punkt. Han sagde, at det var i det Højeste et Aar, der kunde være Tale om at udstrække Bevillingen længere end maaste ønskeligt; men det er ogsaa netop det ene Aar, der er Tale om. Hvorledes det ærede Medlem, der har været med til at stemme for et særligt Lovforslag om et Lønningstillæg til Embedsmændene, der varer et Aar, kan finde det meningsløst at stemme for et Lønningstillæg af samme Varighed her, forstaar jeg ikke. Heller ikke forstaar jeg det ærede Medlems Opsættelse af Forhandlingerne om Skolefagen. Han mente, at Skolelærernes Lønningforhold var ikke det Børste, men at man ikke kunde komme ud over Skoleordningsfagen. Saavidt jeg har lagt Mærke til, er det netop Spørgsmaalet om Pengene, der i denne Sag er det Børste. Det er Skolelønningssagen, hvor Sunden ligger begravet, hvor den egentlige Uenighed er tilstede. Vi have saaledes hørt Røster her i Salen idag i saa Henseende. Deri er det navnlig, at Uanskeligheden ligger, saa at jeg ikke tror, at det ærede Medlem har Ret. Jeg vil fremdeles sige, at det, at opretholde disse Regler ret længe, er at opretholde noget i og for sig Urimeligt. Det er paavisseligt, at saare mange Lærere ikke faae en Stilling og Andre faae, skjøndt de Første have mindre end de Sidste. En Fastholdelse af dette Forslag i denne Form er uden en Opfordring til Kommunerne om at vogte sig for at give deres Lærere anstændig Løn; og naar de Herrer tale om, at de, der passe paa, at Andenlærerne ikke have mere end 500 Kr., skulle have et ligesaa rundeligt Tillæg som de, der yde en saadan Lærer 800 Kr., da er dette endnu mere en Opfordring til at holde alle Lærerne paa Sultekur. Jeg har hørt en lignende Betragtning før imod disse Regler. Det undrer mig særligt, at de ærede Medlemmer, der tale om dette, ikke gjøre de samme Betragtninger gjældende med Hensyn til Statens Bestillingsmand, at ogsaa de af disse, der ikke have 800 Kr., kunde blive behandlede, som om de havde 800 Kr.; men en Yttring i den Henseende er aldrig fremkommen med Hensyn til de Tusinder af saa-

danne Bestillingsmand, der Lønnes af Staten. Er der det fornødne Princip deri? Nei, efter min Mening burde man lade Kommunerne give Lærerne den Løn, som man fandt, at Lærerne burde have for deres Lønningssædfige Gjerning, og lade de Kommuner, der ikke kunne bære Udgiften, faae Bistand af Skolefondene overensstemmende med den kommunale Lovgivning, og hvor da Skolefondene efter nøiagtig fremsatte Oplysninger vilde blive forholdsvis for stærkt bebyrdede, f. Ex. i fattige udstrakte Egne, hvor der forholdsvis er flere Lærere, kunde Staten træde til med en forholdsmæssig Bistand til de paagældende Kommuner. Derved blev man efter min Mening paa den rette Grund i dette Forhold; men derpaa hviler dette Forslag ikke, det maa jeg ubetinget fastholde. Man kan rent imidlertid, naar man tror, at der er Dyrktid paa Færde, yde Hjælp, og man kan kalde det Lønningstillæg, saameget man vil, jeg har aldrig stemt for det uden som Dyrktidstillæg, aldrig stemt for det som vedvarende Lønningstillæg, men som midlertidigt Tillæg paa Grund af Dyrktidens Tryk. Disse Regler ere saa principløse i enhver Henseende med Hensyn til Kommunernes Stilling overfor Lærerne, med Hensyn til deres Stilling som Dele af Amtsradsstyrelsen og med Hensyn til Amtsradsstyrelsens Stilling overfor Statskassen, at jeg ikke kan være med til at gaa ind paa Udtalelser med Hensyn dertil, som om det meget godt kunde staa som noget Vedblivende. Hvorvidt man nu under Forholdene her kunde være med til at sige: „Lad gaa“ for et enkelt Aar, skal jeg ikke udtale mig om; men jeg vil meget fraraade, at man ikke blot gaar til det for det enkelte Aar, men endog saa for 2 Aar. De ærede Herrer kunne maaste ogsaa komme i nogen Forlegenhed, naar de saa villig gaa ind paa Dyrktidstillæget for 2 Aar til Bestillingsmand, der ikke have med Statskassen at gjøre; thi naar Spørgsmaalet paatrænger sig med Hensyn til Tillæg til Bestillingsmand, der have direkte med Statskassen at gjøre, er det dog muligt, at man ved at gaa for raft paa det ene Omraade, sætter sig under et vist moralsk Tryk, som man dog muligt i visse Tilfælde maatte ønske at være fri for.

Jørgensen: Jeg skal sige et Par Ord overfor det ærede Medlem for Svendborg Amts 2den Valgstreds (Stenbæk). Han vilde ikke stemme for Forslaget og gav som Grund, at vi skulde ind paa en anden Lønningssaaade, nemlig at vi skulde give Skolepenge. Der vil jeg sige, at jeg kan være meget enig med ham, og dersom jeg havde Haab om, at det kunde lade sig gjøre, vilde jeg gjerne gaa ind derpaa, men der er ingen Udfigt til, at det kan ske i denne Samling, og hvorvidt det kan ske i næste Samling, ved jeg ikke; men der kan jo lilles Vædringsforslag til